ՓՈՒՆՁ

Պօչիս քաժանորդ ըլլալ ուզողը Մէկ արծաթ Մէճիտ պիտի վճարէ փոքր թերթերուս 100 Թուոց հա-մար, իսկ գաւառաց մէջ 30 ցրչ-գարձեալ 100 Թուոց համար։ Թղթատարութեան ծախքէն ազատ ըլլալով։ — Ետաքայ թերթին տարեկանն է միայն երկու ար-ծոյի Մէճիտ. եւ հատը 40 փարա։

ՕՐԱԳԻՐ

10 վիպակ

Տուռւցման տոգը 40 փարա է մէկ անգամի համար. իսկ աւելիին սակարկութիւն կը լինի։

Օրագրիս վերաբերեալ գրութիւնք դիտէք է ուղղել ուր Տնօրէնն Կ. Պօչիս Մահմուտ փաշա Քիւրքճի խան վարի յարկ. Թիւ. 26 Հայվազեանին Տպարան։

Թիւ 12 | ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ | 8 ՅՈՒՆԻՍ 1872

Երամեան ժամագործ մեծարգոյ Մարտիկ աղային որդին Գառնիկ ազա քանի մի շաբթուան հիւանդութենէ յետոյ այս գիշեր իւր 19 տարեկան կենաց գարնան մէջ խամրեցաւ, ի մեծ սուգ և ի վիշտ համակելով իւր Ծնողքը, Ազգականներն, Բարեկամներն ու Ծանօթները։

Այսօր ժամ 8 ին պիտի կատարուի յուղարկաւորութեան հանդէսը, Իւկիւտարի Ս. Խաչ Եկեղեցին, և մարմինը պիտի ամփոփուի տեղւոյն գերեզմանատան մէջ իւր հայրենի գամբարանը։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Մեծարգոյ ընթերցողին ուշադրութեան կներկայացունեմք հետեւեալ գիրը, որ՝ Ամասիոյ և Մարզուանու Առաջնորդ Եդեսեան գերապատիւ Տ. Յովհաննէս Ս. Աբգեպիսկոպոսի կողմանէ Ս. Պատրիարք Հօր ուղղեալ գրութեան մի պատճէնն է։ Արդարեւ ցաւալի է տեսնել որ վերջին ժամանակներս մեր ազգային Պատրիարքարանը առաջնորդական և գաւառական շատ խնդրոյ կարդադրութիւնը յապաղեցունելով Յագած խռովութեանց սաստկանալուն և հետեւաբար մեր ազգայնոց բազմադիմի վնասուց պատճառ կլինի։

Ամեն. Ս. Հայրիկ

Սերաստիոյ Գեր. Առաջնորդ Պետրոս Ծ. Վարդապետ ամսոյս 5 ին մուտ կառնու ի Մարզուան, և երկու օրէն կուգայ ի վանս, ու կը ներկայացնէ լինի իւր քննչութեան պաշտօնի վերաբերեալ Պատրիարքական հրամանագիրը... իսկ ամսոյս 21 ին մեկնեցաւ ատկէ դէպ ի Սեբաստիա։ —

Ամսոյս 22 ին լսեցի, որ երկու վարդապետ ալ եկեր են ի Մարզուան որոյ համար կըսեն, թէ քննիչ մ'ալ ատնք են. բայց տակաւին ոչ քովս եկած են և ոչ ալ երենց պաշտօնի վերաբերեալ Յանօթութիւն մը լինձի տուած են. նա զի յիշեալներուս նկատմամբ Պատրիարքարանէդ ալ Յանօթութիւն մը ստացած չեմ։ —

Ի լրոյ կիմանամ, որ յիշեալ դործունեայ վարդապետը իմ երեսս ցարդ եւս չտեսած միայն քանի մը ոսոխներուս, այն է ընտանի հարստահարչօդմէ ղասծով բռնականանոլիին բայարձակվըռելը են «եդեսեանը ասկէց չելլայ նէ խաղաղութիւն չըլլար» ըսելով։—

Ցծը ողորմելի։ եդեսեանը, եթէ դիտնայ, որ իր եկեղեցվը խռովութիւնը, ատելութիւնը, յուզմունքը, կադ և կըռիւ աւելի չ'պիտի սաստկանայ, եթէ դիտնայ, որ Ազգին նիւթական ճնաղը ու բարոյականը արատաւորող նախատինքը աւելի պիտի չ'ղօրանայ, եդեսեանը մէկ օր մը հոս չի կենար, թէ և իր բացակայութեան համար վարչութեան սպառնալեացը յայտնապէս հանդիպելը դիտնայ, քանդի իմ խղճիս հանդստութիւնը պէտք է, և ուրիշ ինչ։—

Ծիչեալ նորօրինակ վճիռը (որ չը հաւատացուիր) եթէ ստոյգ է, անճառահրաշ իրողութեանց կարդը դասելու է՝ի տեսութիւն ապագայ սերնդոց, վասն դի եթէ միայն ամբաստանողի խօսքով վճիռ տալը արդար երեւոյթ է, ալ ինչ հարկ կար քննչի քանի որ ամբաստանողայ գանգատագիրերը կանխիկ ներկայացած են պատրիարքարանիդ։—

եդեսեանը հաւատեալ դիտէ, որ այս օրինակ այլանդակ վճիռներուն կարեւորութիւն չ'կրնար տալ Ազգ. վարչութիւնը մինչեւ որ Մուրհէսի գրութիւններէն աւելի քննչաց դրութեան հաւատք չընծայէ։—

Նախորդիս օրովը հարստահարիչ բռնանաւրներուն դէմ անղօր հասարակութեան արտատւախառն բողոքները, թէ՝ի պատրիարքարան և թէ տեղական կառավարութեանց առջեւը անընդհատ ըլլալուն, յայտնապէս ստիպուեր են յօտար կրօնս ապաստանիլ . . . . . ։—

Աւդ՝ նոյն ժողովրդոց վրայ խեղճ՛ալ հիմայ բարդուած՝ անէծքներ կը տեղայուննեն անմեղ պատրիարքարանիդ վրայ քանի որ կը տեսնան իրենց հարստահարչաց պատրիարքարանէդ անզուսպ մնալնէն՝ի զատ երես դտնալնին։ ուստի անղօր հասարակութիւնը մտեցած է յուսահատութեան անդունդին եղերքը, որուն ամենափոքր հայելին ներիսկեալ է եթէ կամիք նչմարեցէք։

Այս ճշմարտութիւնը կը դրեմ, ոչ թէ դիս արդարացունելու նպատակով գնեզ հաւատացունելու համար։ այլ մանաւանդ խիղճս հանդարտեցունելու համար, նաև արձանագրութեանս տումարին մէջ ժամանակին կարդացուելու համար։—

վերջապէս Մարզուանու նկատմամբ եթէ ընթացքիդ չ'փոխէք, ճշմարտապատում գրութեանս դուք լինքնին վրկայ պիտի ըլլաք։ եւկ ես միամամ անպարտ յարենէ ժողովրդոց։

Ծ։ Ե։ ԵԴ։

28։ ապր։ 1872

Ի Ծ։ վաս։

կարսէն մայիս 12 թուով գրուած նամակի մը մէջ հետեւեալ բերկրառիթ տողերը տեսանք։

. . . խմբագիր

«վաղուց է որ լրագրայ մէջ բողոք կայ թէ մեր ազգի մէջ «քաջալերութիւն» պակաս է, որն որ յառաջադիմութեան կնպաստէ. ուստի ահա ուրախութեամբ սրտի կաւետեմ թէ մօտ տարիներս աղգասէր և ուսումնասէր երիտասարդաց շնորհիւ այն եւս սկսած է ընդհանրանալ, որով անտարակոյս յառաջադիմութեան շատ մը խոչընդոտներ պիտի վերնան։

Այս ազգասիրութիւնը առաջին անգամ շիրակայ թշուառ մանկտւոյն կը ցոյցնէ Մեծ. հիւլլաեան Նշան աղա սերաստացի ազգասէր անձը, ձեր պատ-

ուական լրագրին մէկ օրինակ նուիրելով Շնորհակալ կարմիր վանք դիւղի, «խաչաց» ուսումնարանի մանկանց, զոր նոյն դիւղի մէջը, տեղւոյն բարեհնորհ քահանայ և Շնորհակալ առաջ. փոխանորդ Արժ. Տ. Դաւթեանց Տ. Սաղաթիէլ Հայրը հաստատած է, և որուն մէջ կդասախօսէ նորուն բարեժառանգ որդի գ. Մխիթար Աբեղայեան ուսումնասէր պատանին։

Ուստի թէ յիշեալ Արժ. հօր և դասատուի, և թէ աշակերտաց և մեր խորին շնորհակալիքը ձեր լրագրոյ էջերով հաճեցէք մատուցանել Մեծ. բարերարին որ փութայ աղդասիրաբար ի հեռուստ քալելերել Տ. Սաղաթիէլ հօր աշխատութիւնը։

Ցիշեալ Արժ. հօր յորդորանօք և Շնորհակալ Մեծ. Մալխաս, վարդան, Աբրահամ, Մ. Սահակ, Խաչատուր և Բարութիւն աղայից աշխատութեամբ մօտ օրերս խօշալանայ մէկ ժառանգաւորաց դպրոց մը պիտի հաստատուի, Աշոտեան անուամբ. կխոստանամ, ասէր, սորա հաստատութիւնը և բարեկարգութիւն եւս գրել։ Ահա այժմ հաճեցէք մեր շնորհակալեայ ձայնին արձագանք ըլլալով պատուական լրագրոյդ միջոցաւ մատուցանել Մեծ. Նշան առաքարերին»։

Մ-ՔԵ ԲԸ-Ա

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Օգոստափառ Սուլթանն ուղելով բարձրապատիւ մեծ Եպարքոսին ծառայութեանցն համար իւր ունեցած դոհունակութեան ապացոյցը տալ, բարեհաճեցաւ իւր կայսերական ապտանդարդ պատուհերն ընծայել Նորին բարձրութեան։

Երէց քաղաքին բոլոր բարձրապատուհան պաշտօնատարք Բ. Դուռը մեծ եպարքոսին պաշտօնատեղին երթալով շնորհաւորութիւն ղրկեր կայսերական այս մեծ շնորհացը արժանի լինելուն համար։

— Օգոստափառ Սուլթանին կողմանէ ծանր կերպանակներ ընծայ պիտի ղրկուին Հռոմայ Պապին։

— Իզմիրի երկաթուղւոյն համար պէլճիքա ապատրաստած երկաթին մեկ մասն մայրաքաղաքս հասնելով բեհնեքի նաւահանգիստը հանուեր է, և միւս ցորդն ալ ճամբան է։

— Ա. յորնի և Պուրսոյի կողմերը՝ աւազակայ խումբ մի երեւան ելած լինելով տեղական կառավարութեան կոզմանէ վրանին ղրկուեր է Միրալայ Ահմէտ էֆէնտին խումբ մը ոստիկանաց հետ։ Ահմէտ էֆէնտի յաղողեր է աւազակաբանը ու մեկ քանի ընկերն ապահանել, և մեկ քանին ալ ողջամբ յանձնել կառավարութեան։

— Աղեկանդրիոյ Ցոյն Պատրիարքն մայրաքաղաքս գումարելի յունական սինհոդին ներկայ գտնուելու համար ա-ըքսրիական շոգենաւով ճամբայ ելած, և անցեալ շաբաթի օրը իզմիր հանդիպած լինելով ջանի դիմաւորելու համար բազմաթիւ Ցոյնք տեղւոյն փոյտեայ նաւահանգիստը խռներ են։ Նաւահանգիստը բազմութիւնը տանելու բաւական չլինելով յանկարծ փլուզեր է և ամենքը մէկտեղ ծովը թափեր են։ Մէկերնուն 10 տարեկան պատանի մը խեղդամահ եղեր է և մեկ քանին ալ վիրաւորուեր են։

Անդղիոյ թագուհւոյն իւրաքանչիւր ամուսնոյն չլինելը տուած մարմարեայ արձանը այս օրերս մեծաւ հանդիսաւ տեղը դրուեր է։

— Իտալիոյ կառավարութիւնը 500 հազար ֆրանդ ղրկեր է Նաբոլի, հրաբուղխն ըրած պատճառաւ վնասելոյ բաշխելու համար։

— Գահակոչոյս Նաբոլէոն Սէտանի

ԻՐԱՒԱԽՕՀ

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՏԱՐԲԵՐՈՒԹԻՒՆ ԿԱԹՈՂԻԿՔ ԵՒ
ԷՋՄԻԱԾՆԱԿԱՆ ԴԱՒԱՆՈՒԹԵԱՆՑ
ՄԱԿԱԳՐԵԱԼ ԳՐՔԻՆ ՎՐԱՑ ՓՆՆՈՒԹԻՒՆ
ՅՕՐԻՆԵԱՑ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՊՐՈՒՍԱՑԻ Ց· ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ

ՏԻՐՈՑԵՆՑ

ՀԱՏՈՐ Գ·

ՏՊԵԱԼ Ի ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ
ԻՏԳԱՐԱՆԻ Ց· ՏԻՐՈՑԵՆՑ
կ՚ախատի ամեն դրամահատոց քով
ի գին 12 ղրուշ ։

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՏԷՏԷԵԱՆ

ՆԱՐԵԿ

Պատկերազարդ , թուղթ և կազմ ընտիր (14 բունեթօ տառով) ։
կը ծախուի Զագմաքճըլար–Եօզուչուքիւ 10 Տէտէեանց վաճառատունը ,
Գին 10 ղուրուշ ։

Ա Զ Գ

Մեծ նոր խանի վերի դուռը թիւ 3 սենեակը գաղղիարէն ու տաճկերէն լեզուաց և տոմարագալութեան դասախօսութիւն կըլլայ երեքշաբթի , հինգշաբթի և շաբաթ օրերը ։
Դասատուք այցելութեամբ ալ դասախօսութեան կերթան ։ 8

Ա՛ԳՆԷՍ

ՎԷ ԵԱ
ՆՒԹ ԶԱՒԱՆ ԳԸԶՃԻՂԱԶ
եաղլը ծանրածախ Ց· Ս· Քիւրքճիանօֆ ։
Գին 4 դահեկան ։

ՏՆՕՐԻՆ ԵՒ ՏԻՐ
Հ· Ս· ԱԼԱՃԱՃԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՍԷՓ ԳԱՎԱՍՏԵԱՆ
Կ· Պոլիս Քիւրքճի խան ջարկ թիւ 26։

անձնատուութեան առեն իւր հետը գտնուող զինուորական հրամանատարաց մէկ մէկ նամակ ղրկելով յայտներ է , թէ Մէտանի բերդին և բանակին գերմանացւոց յանձնուելուն պատասխանատուութիւնը ինքը վրան կառնու ։ Նաբոլէոնի այս յայտագրերն գաղղիոյ քննիչ մանաւանդ կողմանէ քննութեան առնուելով որոշուեր է որ Նաբոլէոն դատաստանի ենթարկուի , և այս որոշման համար պէտք եղածն ընել՝ երեսփոխանական ժողովոյն ձգուեր է ։

— Պերլինի մէջ իրենց վարձքն աւելցունելու դիտմամբ աշխատութենէ դադրող գործաւորաց թիւը 20 հազարի կը հանեն ։ Եւրոպիոյ չատ կողմերը գործաւորք այս պահանջումն ունին ։

— Րէպլս անուն գնդապետ մը փարիզ երթալով յայտարարութիւն ըրեր է , թէ խիստ ճարտար լողացող է , և թէ 10 հազար տոլար կուտայ իրեն հետ մրցողին և իրմէ անցնողին ։

— Ինչպէս Եւրոպիոյ չատ կողմերը նոյնպէս Գերմանիոյ մէջ չատ տեղ յորդառատ անձրեւներ գալով՝ չատ մարդոց վնասուց և կենդանեաց կորստեան պատճառ եղեր են ։

— Հռոմայ Պապը օտար տէրութեանց դեսպաններուն ծանուցադիր մը ղրկեր է ։ Այս լուրը տուող հեռագիրը կըսէ թէ մօտերս կհրատարակուի պատճէնը ։

— Կհաւատաեն թէ առաջիկայ Սեպտեմբեր ամսոյ մէջ Գերմանիոյ և Աւստրիոյ կայսերաց ընելիք տեսութեան բուն նպատակն է՝ կանխաւ խորհրդակցիլ և համաձայնութիւն հաստատել Գերմանիոյ՝ Աւստրիոյ՝ Թուրքիոյ և Իտալիոյ կառավարութեանց մէջ , և պատրաստ գտնուիլ երբ յապագային Արեւելից մէջ չփոթութիւն մը ծագի ինչպէս կը կարծրուի ։